

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr.5 (329) 2022 BALANDIS

Prieš 40 metų Vilniaus dailės akademijai buvo perduota valdyti Panemunės pilis. Pažymint šią sukaktį balandžio 27 d. pilyje įvyko VDA Senato išvažiuojamasis posėdis. Aptarę dienotvarkės klausimus senatoriai buvo pakviesti į ekskursiją po atnaujintus ir dar restauracijos laukiančius pilies interjerus, grožėjosi puikiai sutvarkytu ir pavasario žaluma alsuojančiu parku.

V. Jankausko nuotr.

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Balandis

- 5 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Felikso Jakubausko paroda „Be pavadinimo“
- 5 d. VDA Kauno fakulteto galerijoje atidaroma šio fakulteto Grafikos katedros parengta lenkų-italų menininkės Malgorzatos Chomicz grafikos paroda „Silence“. Tai ketvirtoji paroda iš ciklo, skirta Kauno meno mokyklos 100-mečiui
- 5 d. B. Grincevičiūtės memorialiniame bute-muziejuje „Beatričės namai“ atidaroma Valentinos Arlauskaitės tapybos paroda „Čia ir dabar“
- 6 d. VDA Kauno fakulteto galerijoje atidaroma ispanų dailininko Torregar'o (Jose Antonio Torregrosa Garcia, g. 1978) paroda „Nugyventas laikas / El Tiempo Vivido“. Tai dar viena paroda iš 12-os ciklo parodų, kurios yra skiriamos Kauno meno mokyklos 100-mečiui.
- 7 d. Telšių galerijoje atidaroma menininkės, VDA Telšių fakulteto doc. Neringos Poškutės-Jukuminės paroda „OMG“, sudaryta iš dviejų parodų „In Gold We Trust“ (eksponuota 2019 m. Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro Parodų rūmuose) ir „WTF“ (pri-

Felikso Jakubausko parodos fragmentas

Parodoje „PAPRAG GARDEN“

Eglės Grėbliauskaitės parodoje „Leiskite pažiūrėti Jums į gerklę“

Paulinos Bronislavos Giedraitytės paroda „Aš – princesė?“

statyta 2021 m. Kaune, galerijoje „Meno parkas“)

8 d. VDA bibliotekos meno skaitykloje atidaroma knygų apie Ukrainą paroda „Ukraina – tokia graži, tokia tolima...“

8 d. „Titanike“ atidaroma Eglės Grėbliauskaitės paroda „Leiskite pažiūrėti Jums į gerklę“

9 d. Molėtų dailės galerijoje atidaroma prof. Alvydo Lukio paroda „Ne tik šaknys. Pagal tėvo Juozo Lukio Sibiro archyvą“

12 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma tapybos magistrantės Birutės Lemkės paroda „PAPRAG GARDEN“

13 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Grafikos katedros III kurso studentės Romos Mikalauskytės paroda „66.33“

14 d. VDA galerijoje „5 malūnai“ atidaroma personalinė grafiko Augusto Bidlauskio paroda „Po žmogaus“

20–23 d. LITEXPO parodų rūmuose veikia paroda „Baldai ir dizaino sprendimai 2022“, kurioje rodomi ir naujausi VDA studentų bei absolventų kūrybiniai darbai

21 d. Atvirų durų diena VDA fakultetuose

21 d. VDA senuosiuose rūmuose atidaroma Benjamino Ančerio tapybos paroda „Be triukšmo“

21 d. VDA Naujuose rūmuose Grafikos katedroje atidaroma pirmo kurso studentų darbų paroda „Galiausiai kažkas bus yra“

25 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Estijos dailės akademijos studentų ir dėstytojų darbų paroda „Minkštosios derybos“

26 d. Druskininkuose vyksta konferencija, skirta menotyrininko, kultūrologo ir filosofo, buvusio VDA absolvento, dėstytojo ir profesoriaus Algio Uždavinio (1962–2010) atminimui

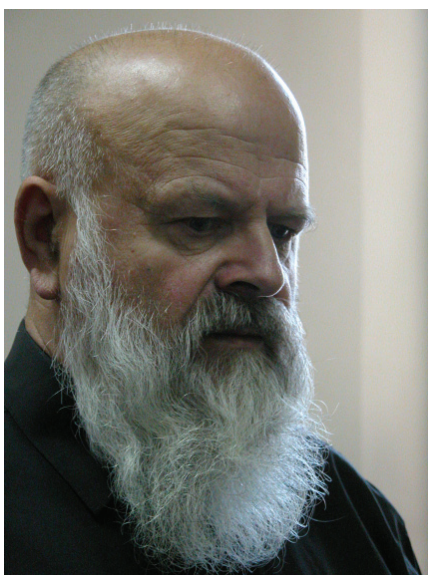
27 d. Senato posėdis

28 d. „Titanike“ atidaroma Vlado Juodagalvio tapybos paroda „Šnipų mokykla“

28 d. Doktorantūros skyriuje vyksta seminaras „Meninio tyrimo tarpekliai, tundros ir pelkės“, pristatomos knygos

28 d. Raseinių krašto istorijos muziejuje atidaroma prof. Vytauto Kibildžio tapybos, medžio grafikos ir objektų paroda „Atsklandos“

AKADEMIJOS ŽMONĖS

Skulptorius, profesorius Gediminas Karalius.
Vidmanto Jankausko nuotr.

Vlado Juodagalvio parodoje

Atidaroma paroda „Minkštosios derybos“

Rasa Butvilaitė

TRUMPA VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS ISTORIJA

Raižybos (grafikos) katedra (1805–1832 m.) buvo įkurta A. Čartoriskio iniciatyva, kai Vilniaus universiteto absolventas Izidorius Veisas (1774–1821) 1805 m. tapo raižybos kurso dėstytoju. Šio kurso tikslas buvo parengti profesionalus, kurie turėtų pakankamai įgūdžių ir galėtų rūpintis specialią akademijos leidžiamų knygų apipavidalinimu – jas iliustruoti ir maketuoti. I. Veisas dėstė raižybą ir akvatintą.

1810 m. į Vilnių atvykus anglų grafikai Juozapui Saundersui (Joseph Sanders, 1773–1845), prasidėjo antras dailės mokyklos istorijos tarpsnis. J. Saundersas buvo paskirtas raižybos, anglų kalbos ir meno istorijos profesoriumi. Raižybos katedroje įvedė portreto, peizažo, istorinio žanro ir kaligrafijos specializacijas. Filosofijos mokslų daktaras ir dailės akademijų Londone, Stokholme ir Sankt Peterburge narys J. Saundersas, kaip ir P. Smuglevičius, tapo menininku, kurį gerbė kitų katedrų profesoriai.

J. Saunderso vardas yra siejamas su labiau specializuotu menų istorijos mokymu Vilniaus universitete. Jis buvo pirmas dėstytojas, pradėjęs dėstyti nuoseklų ir išsamų meno istorijos kursą kaip atskirą discipliną – tai buvo naujovė ne tik Vilniaus universitete, bet ir Europoje. Meno istorijos disciplina universitete pradėjo formotis dar prieš 1803 m.: profesorius Gotfriedas Ernstas Grodeckas dėstė senovės archeologijos kursą, kurį sudarė ir išsamios paskaitos apie graikų bei romėnų meną. Paskaitos buvo skaitomos kaip įvadas į antikinę literatūros kursą. Manoma, kad po J. Saunderso meno istoriją tikriausiai dėstė Jonas Gotlibas Kislingas. J. Saunderso darbai ir kalbos paskatino visuomenę kaupiti, tyrinėti ir vertinti vietos meninį paveldą ir 1820 m. buvo pradėti profesionalūs Lietuvos meno tyrinėjimai.

1810 m. J. Saundersas parengė universiteto reformos projektą, pagal kurį dailės mokymas turėjo prilygti dailės akademijų kursui. Remiamas J. Rustemo, J. Saundersas reformavo mokyklą. Buvo įsteigta trijų pakopų piešimo mokykla. Pirmame kurse buvo mokoma piešimo pagrindų, antro kurso tikslas buvo išmokyti studentus piešti antikinius modelius ir taikyti anatomijos žinias, galiausiai trečiame kurse buvo mokoma piešti iš natūros. Tada stu-

Jonas Rustemas. Juozapo Saunderso portretas. 1810–1813

dentai turėdavo pasirinkti specialybę – raižybą, tapybą arba skulptūrą. Studijos turėjo trukti šešerius metus. Buvo planuojama universitete rengti parodas, teikti apdovanojimus ir skirti stipendijas mokytis Romoje, Paryžiuje ir Londone. 1812 m. J. Saunderso organizuojama mokyklos paroda teko atšaukti, nes į Vilnių įžengė prancūzų kariuomenė.

Izidorius Veisas pagal Joną Rustemą. Prof. Pauliaus Tarengio portretas. LNDM

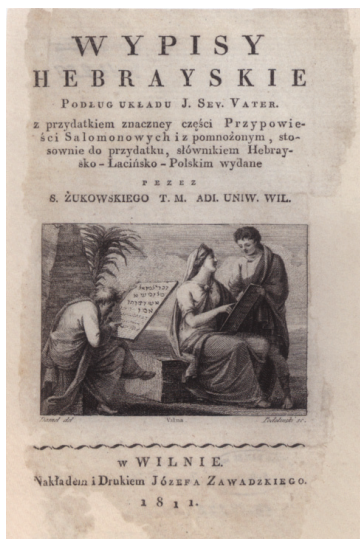
Juozapas Saundersas. Tado Čackio portretas. LMAVB

Vadovaujant J. Saundersui pagrindine specialybe buvo laikoma raižyba. Šiuo kursu buvo siekiama išugdyti būsimuosius mokslinių bei techninių knygų iliustruotojus ir parengti kaligrafijos bei kartografijos specialistus. Studentai mokėsi įvairių raižybos technikų: graviravimo, vario, medžio ir plieno raižybos, akvatintos ir litografijos (kuriai pristatė anatomijos profesorius Ludvikas Heinrichas Bojanus). Tuo pat metu studentai mokėsi įvairių grafikos meno rūšių: Mykolo Podolinskio specializacija buvo istorinės scenos, J. G. Kislingas domėjosi portretais, Kazimieras Šukevičius tapė peizažus, Piotras Rossi piešė architektūrinius peizažus, o Tadas Mižutavičius, Petras Sviežinskas ir Vincentas Slaveckis praktikavosi kaligrafijos srityje.

1818 m. J. Saundersui išvykus iš Vilniaus gydytis į Florenciją, Raižybos mokyklai vadovavo Vilniaus gimnazijos piešimo mokytojas M. Podolinskis (1783–1856), o J. G. Kislingas (1790–1846) buvo paskirtas spaudinių kolekcijos tvarkytoju. 1822 m. M. Podolinskis atsistatydino ir išvyko iš Vilniaus. Stipendiją studijoms Italijoje tęsti gavęs G. Kislingas taip pat išvažiavo. Vietoj jų buvo paskirtas vokiečių Frydrichas Lėmanas (Friedrich Lehmann, 1787–apie 1835), kuris mokė įvairių tuo metu žinomų meno ir grafikos technikų. 1828 m. grįžęs iš Italijos J. G. Kislingas dėstė meno teoriją ir raižybą, o F. Lėmanas susitelkė į grafikos technikas.

Jonas Gotlibas Kislingas. Krokuvos kašteliono, Lenkijos karalystės didžiojo etmono Stanislovo Konicpolskio portretas. 1819. VDAM

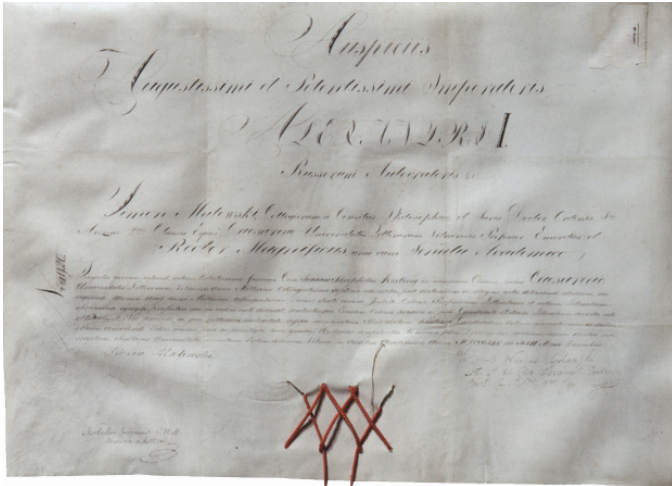

Mykolas Podolinskis pagal Joną Damelį. Titulinis knygos „Hebrajų kalbos skaitiniai“ lapas. 1811. LNDM

1821 m. buvo atidaryta universiteto litografijos studija. Iki 1823 metų jai vadovavo Vincentas Slaveckis, o 1823–1826 m. – Juozapas Hilarijus Glovackis, o dar vienas Vilniaus gimnazijos piešimo mokytojas Motiejus Pšibilskis šias pareigas ėjo nuo 1829 iki 1832 metų.

I. Veisas, J. Saundersas, M. Podolinskis ir J. Kislingas parengė kelis garsius litografus ir Vilniaus grafikos dirbtuvių savininkus: M. Pšibilskį ir jo mokinius Antaną Kliukovskį ir Juozapą Ozemblovskį. Jie buvo pirmoji vietinė grafikos menų mokyklos laida.

Po pralaimėto sukilimo 1832 m. Vilniaus universitetas buvo uždarytas, o jo absolventai ir studentai išsibarstė po atokius šalies kampelius ir visą pasaulį. K. Rušcekas, Vincentas Dmachauskas, K. Jelskis, A. Kliukovskis ir J. Ozemblovskis toliau dirbo vidurinėse mokyklose ir privačiose studijose, todėl meninis Vilniaus dailės mokyklos poveikis dar ilgai buvo juntamas ir pasibaigus XIX amžiui.

Jonui Gotlibui
Kislingui išduotas
Vilniaus universi-
teto laisvųjų
menų kandidato
diplomas. 1818.
LMAVB

Vilniaus meno mokyklą sutvėrė drąsiai mąstančios ir apšviestojo racionalizmo dvasioje veikiančios asmenybės. Jos siekė priartinti meną prie mokslo, suteikti jam racionalius pagrindus. Vėlesnė dailės ir architektūros raida lėmė, kad šis Apšvietos kūrinys išugdė pirmąjį romantizmo dailininkų ir architektų kartą ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijoje.

II. Laikotarpis tarp sukilimų (1832–1863 m.)

Profesionalaus meno raidą Vilniuje pristabdė Vilniaus universiteto ir jo dailės katedrų uždarymas. Kultūrinis šalies gyvenimas apmirė. Daugelis menininkų buvo priversti emigruoti, kai kurie buvo ištremti, o kiti, kuriems nepavyko baigti studijų, išvyko į Sankt Peterburgo arba užsienio akademijas ir universitetus. Vėliau, politinėms audros po truputį rimstant, menininkai grįžo, buvo pradėti kurti nauji projektai ir ėmė kaltis naujų vilčių daigai. Viltys atkurti universitetą ir dailės mokyklą neužgeso visus 30 metų tarp sukilimų.

Svarbiausias XIX a. Lietuvos kultūrinio gyvenimo įvykis buvo 1855 m. įsteigta Vilniaus archeologijos komisija ir Senienų muziejus. Archeologijos komisija siekė patenkinti Vilniaus inteligentijos lūkesčius ir visais įmanomais būdais išsaugoti universiteto tradicijas. Ji netgi mėgino įsikurti universiteto patalpose. Komisijos veikloje dalyvavo tokie žymūs menininkai kaip Albertas Žametas, Edvardas Römeris, Antanas Zaleskis, Henrikas Dmachauskas (Saundersas), Kazimieras Jelskis, Jonas Zenkevičius ir Aleksandras Strausas. Kadangi užda-

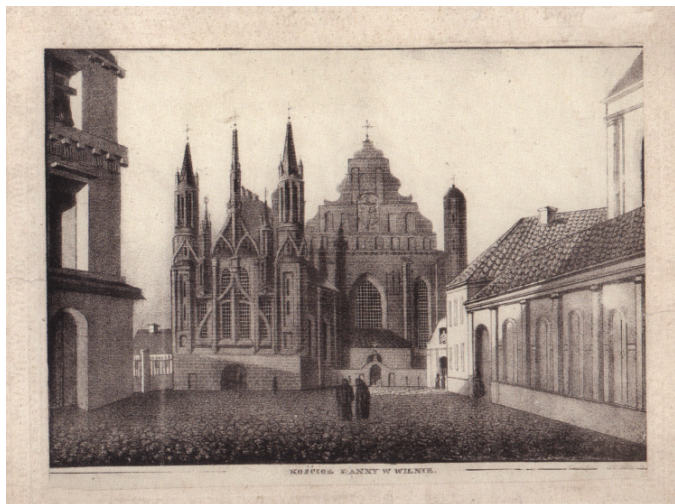
Kanutas Ruseckas. Pjovėja. 1844. LNDM

rius Vilniaus universiteta jo meno kolekcijos ir paveikslų galerija buvo perkeltos į universitetus Kijeve ir Krokuvėje, Senienų muziejuje atidaryta nauja paveikslų galerija. Buvo ketinama sukurti pagrindą būsimai dailės mokyklai. Ekspонатų ir mokymo priemonių rinkimo procesas niekada nebuvo nutrūkęs.

Archeologijos komisija planavo įsteigti nepriklausomą dailės mokyklą. Planus dėl mokyklos Kanutas Ruseckas 1858 m. išdėstė savo laiške sūnui. Buvo planuojama atidaryti piešimo, tapybos ir skulptūros katedras, aptarti galimi kandidatai eiti administracijos darbuotojų ir mokytojų pareigas. Numatyta, kad Vilniaus generalgubernatorius galėtų tapti direktoriumi, o jo pavaduotoju galima būtų skirti Mykolą Tiškevičių. K. Jelskis, Vincentas Dmachauskas ir K. Ruseckas turėjo tapti profesoriais. Klases numatyta įrengti sename misionierių vienuolyne, kurį Vilniaus miesto gyventojai atnaujino savo lėšomis. XIX a. viduryje jo pastatuose buvo įrengta dailės studijų ir organizuojami slapti kursai. Buvo surinkta nemažai pinigų ir galiausiai generalgubernatorius patvirtino šį projektą, bet tuo viskas ir baigėsi. Tuo laikotarpiu platesnioji visuomenė nebuvo linkusi remti pastangas puoselėti dailės mokymą.

Tokiomis aplinkybėmis išaugo piešimo pamokų reikšmė gimnazijose, nes šios mokyklos tapo vienintele vieta, kur dailininkai galėjo tikėtis išsidarbinti. 1832 m. Vilniuje veikė dvi berniukų gimnazijos. Nors mokyklos buvo vis labiau rusifikuojamos ir linkta vietos mokytojus keisti personalu iš Rusijos, daug J. Rustemo buvusių studentų ėmėsi mokyti mokinius piešimo. Iškiliausia tokios veiklos gimnazijoje Nr.1 asmenybė yra litografas Motiejus Pšibilskis. Kadangi gimnazijose ir apygardos mokyklose trūko mokymo priemonių ir modelių, jis išleido iliustruotą vadovėlį „Tapybos piešimo pradmenys“ (1830), dailyraščio pavyzdžių albumą (1841). Nuo 1829 m. iki pastatų perėmė Medicinos akademija M. Pšibilskis vadovavo Universiteto litografijos dirbtuvėms. Jo litografijos buvo naudojamos ir gimnazijoje mokymo tikslais. Taip buvo išsaugotas vienas iš kelių saitų, siejančių Universiteto dailės mokyklą ir dailininkus, kuriems pavyko įsitvirtinti kultūriname gyvenime 1832–1863 metais.

1834 m. gimnazija Nr. 2 buvo paversta uždaro tipo mokykla bajorams, o 1837 m. – Bajorų institutu. Nuo 1834 m. Vincentas Smakauskas ir (beveik 30 metų) K. Ruseckas čia dėstė piešimą. Prieš pat 1863 metų sukilimą piešimo dėstytojais čia dirbo ir Adomas Šemešys bei Mykolas Elvyras Andriolis. Kai

Juozapas Ozemblovskis. Šv. Onos bažnyčia Vilniuje. Apie 1834. LNDM

Vincentas Smakauskas. Žydų vestuvės. Po 1858

Knutas Ruseckas. Stumbro medžioklė. 1843–1851. LNDM

kurios kitos mokyklos taip pat pasiūlė darbą J. Rustemo mokiniams, pavyzdžiui, Juozapas Ozemblovskis ir Antanas Volosevičius dirbo piešimo mokytojais Rabinų mokykloje Vilniuje.

Už Vilniaus ribų dirbantys mokytojai taip pat labai stengėsi išlaikyti tradicijas. Garsus dailininkas Mykolas Kulieša dėstė Kražių gimnazijoje, P. Smuglevičiaus mokinys Gasparas Barauskas – Balstogės gimnazijoje.

Šiems kūrybingiems menininkams, tautos šaukliams – kaip save vadino romantizmo epochos menininkai – darbas mokykloje ir portretų tapymas pagal užsakymą buvo nemaloni pareiga, bet kartu vienintelis pajamų šaltinis. Dėl romantizmo idėjų poveikio ir imant pavyzdį iš naujų grupuočių, tokių kaip *Nazariečiai*, paplito mada atsisakyti akademinio lavinimosi ir stoti į amatininkų cechus arba dirbti privačiose meistrų mokyklose.

Nesant aukštojo mokslo įstaigos, padidėjo poreikis steigti privačias studijas ir dirbtuves. 1832–1863 m. gerai žinomos buvo K. Rusecko, V. Dmachauskos, Karolio Ripinskio ir K. Jelskio dirbtuvės. Čia mokyta tapyti buitines scenas, piešti iš natūros bei lieti gipso formas ir skulptūras. Menininkai dažnai mokė piešti ir tapyti bajorų namuose. Privati studija 1856 m. buvo įrengta ir atidaryta Römerių namuose Savičiaus gatvėje, ji buvo vadinama akademija arba *pašiūre*. Tokie menininkai kaip Jonas Zenkevičius, Boleslovas Ruseckas, Antanas Zaleskis ir Konstantinas Brochockis studijose dirbo su gyvais modeliais, tapė, formavo savo estetinį skonį ir perdavė anksčiau įgytas žinias kitiems menininkams. Tačiau organizavimo ir profesinio rengimo srityje akademija negalėjo tapti tikra akademinė mokykla. Jos svarbiausia funkcija buvo kita – tokių menininkų kaip Edvardas Matas Römeris ir jo pasekėjų dirbtuvės buvo vieta, kurioje gimė vietinio ir nacionalinio meno koncepcija.

Nuo XIX a. 6 dešimtmečio spaudoje pasirodydavo vis daugiau publikacijų apie meną. Laikraščiai mėgino iš Universiteto perimti vietinio meno ir menininkų globėjo vaidmenį. Publicistai ir rašytojai savo namuose organizuodavo vadinamuosius literatūros ir meno salonus, kur rašytojai, dailininkai ir mokslininkai galėdavo tikėtis daugiau moralinės paramos bei susidomėjimo savo darbais, nors pelningų užsakymų gaudavo retai.

Vincetas Smakauskas. Steponas Batoras įsteigia Vilniaus universitetą. 1828. LNDM

Adomas Šemešys. Vladislovo Sirokomlės portretas. 1854. LNDM

Glaudus bendradarbiavimas su rašytojais ir didelė romantizmo literatūros įtaka paskatino tapytojus ir grafikus semtis įkvėpimo literatūroje ir naudoti naratyvinį pateikimo būdą. Tokie motyvai ypač dažnai vyravo istoriniuose ir žanriniuose darbuose. Dvasinis ir stilistinis artimumas su tuomete literatūra apibrėžė pagrindinius 1832–1863 m. kuriame meno broožus. Daugybė menininkų tapė ir litografavo svarbių nacionalinių asmenybių portretus. M. Pšibilskis, J. Ozemblovskis, A. Kliukovskis spausdino iškilių asmenybių portretus, o V. Smakauskas, K. Rypinkis ir kiti vietiniai tapytojai juos piešė. Įkvėpimo

Vincetas Dmachauskas. Trakų salos pilies griuvėsiai. 1858

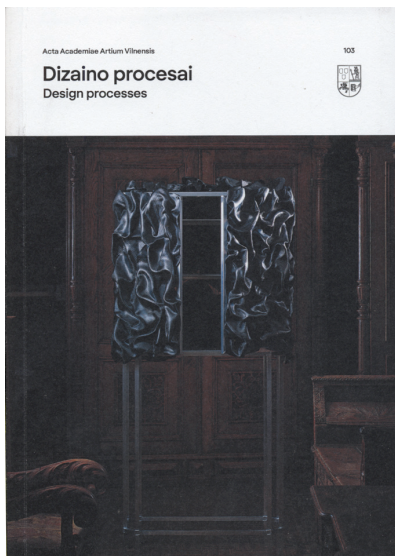
menininkai sėmėsi pagoniškos Lietuvos ir senosios Lenkijos istorijoje bei tuometėse realijose. Istorinė tapyba turėjo būti realistiška, atitikti faktus bei ikonografiją ir tuo pat metu išreikšti poetinę kokybę. Toks kontrastas tarp siekio įsigilinti į detales ir klasicistinio apibendrinimo suteikė istorinei tapybai žanrinį charakterį. Žanrinėje tapyboje taip pat atsispindėjo kasdienis valstiečių ir didikų gyvenimas bei tolima ir ne tiek tolima praeitis. Buvo populiariu vaizduoti menamą Lietuvos senovę. Žanrinė tapyba įkvėpė kurti dar vienos rūšies portretus – vadinamuosius tipažus, kurie simbolizavo tam tikras tautai ar socialiniam sluoksniui būdingas savybes. XIX a. 4 dešimtmetyje madingi tapo ir peizažai. Dailininkai žavėjosi Vilniaus vaizdais ir tapė su žymių žmonių gyvenimais susijusias vietas. Jono Kazimiero Vilčinskio „Vilniaus albumas“ (*Album de Wilna*) suteikė stiprų postūmį istorinės ir poetinio peizažo tapybos raidai.

Iš esmės 1832–1863 m. menininkai labiau rūpinosi ne tiek mokykla kaip švietimo institucija, kiek paties meno tendencijomis. Kultūrinės menininkų veiklos tikslas buvo auginti savo šalies dailininkų vertę, socialinį statusą ir išpopuliarinti jų darbus.

Tęsinys kitame numeryje

Šiuose namuose nuo 1856 m. veikė vadinamoji Römerių akademija

Dizaino procesai. V., 2021
Sudarytoja Karolina Jakaitė

Acta Academiae Artium Vilnensis 103-asis numeris, kuriame skelbiami straipsniai, nagrinėjantys šiuolaikinio dizaino procesus, taip pat atskirų dizaino sričių – industrinio, grafinio, mados ir konceptualaus dizaino – bei specifinių jų žanrų problemas. Publikuojamų straipsnių tyrimo objektais pasirinkti įvairių istorinių laikotarpių dizaino pavyzdžiai, sukurti lietuvių ir užsienio autorių. Dizaino procesai anali-

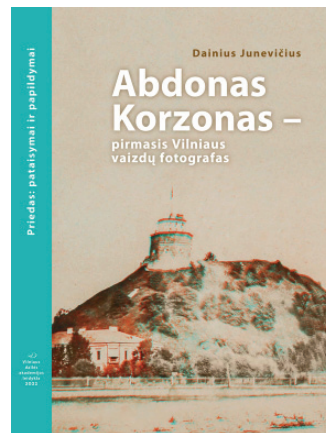
zuojami iš skirtingų perspektyvų: dizainerio, gamintojo ir vartotojo, kuriais esame mes visi, tik atliekame skirtingus vaidmenis, pasyvius arba aktyvius. Pirmoje knygos dalyje skelbiami moksliniai straipsniai, skirti dizaino istorijos tyrimams ir jų naujausiems atradimams. Daugelyje jų analizuojami Lietuvos sovietinio laikotarpio dizaino procesai, atsižvelgiant į tarpukario tendencijas, o analizuojami pavyzdžiai aptariamai tarptautinių tyrimų kontekste. Antroje dalyje publikuojami tekstai, parašyti dizainerių praktiku, kurie dizaino procesus analizuoja remdamiesi ne tik teorinėmis priegomis, bet pirmiausia pasitelkdami savo kaip praktikų tyrėjų patirtis, išvagas, nuojautas.

Mados dizaino pasakojimai. VDA Mados dizaino katedra – 30. V., 2021

VDA Mados dizaino katedros 30-mečiui skirtos ir 2021 m. gruodį–2022 m. sausį veikusios „Ti-

tanike“, o šiuo metu Panemunės pilyje eksponuojamos parodos katalogas.

Dainius Junevičius
Abdonas Korzonas – pirmasis Vilniaus vaizdų fotografas. Priedas: pataisymai ir papildymai. V., 2022

2018 m. pasirodžius monografijai apie vieną pirmųjų Lietuvos fotografų A. Korzoną, atsirado anksčiau nežinotų jo darytų vietovių ir portretinių nuotraukų. Pavyzdžiui, fotografo palikimą papildė nuotraukos, rastos Paryžiaus nacionalinėje bibliotekoje, Rusijos valstybiniame istorijos muziejuje, Mazovijos muziejuje Plocke. Pavyko identifikuoti kelis anksčiau nepažintus asmenis (Leoną Januševskį, kunigą Anuprą Jasevičių) ir patikslinti kai kurias biografijas. Pataisymų ir papildymų sąsiuvinį galima nemokamai atsisiųsti, išsispausdinti ir įsidėti į turimą knygą kaip nedidelį priedą.

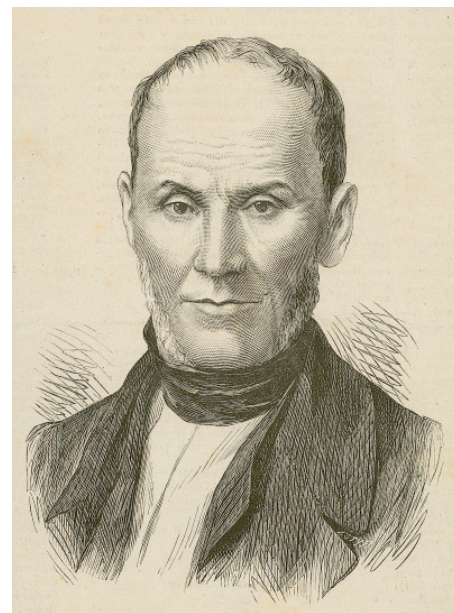
Trumpai

• Kovo mėnesį „Litexpo“ vyko XVIII tarptautinė juvelyrikos paroda „Amber Trip“, kurios metu surengtas tarptautinis meninės juvelyrikos konkursas „About opportunities“. Jo dalyvės Taikomojo meno magistrantūros studijų programos II kurso studentės Ugnė Burvytė darbai įvertinti dviem diplomais: už „erdvumą“ bei „neišsakytas istorijas“ • Lietuvos kultūros ministerijos iniciatyva suburta Lietuvos vizualiojo meno taryba, į kurią pateko ir trys VDA dėstytojai: Vilniaus fakulteto Tėkstilės meno ir dizaino katedros prof. Eglė Ganda Bogdanienė (išrinkta Tarybos pirmininke), Grafikos katedros vedėja, prof. Marija Marcelionytė-Paliukė bei Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Klaipėdos fakulteto lektorius Remigijus Treigys • Nuo 2018 m. Užupyje veikiantis Lietuvos meno pažinimo centras „Tartle“ glaudžiai bendradarbiauja su VDA Dailės istorijos ir teorijos katedra. Studentai turi galimybę centre atlikti praktiką, kai kurie katedros absolventai čia įsidarbina. Šiomet „Tartle“ iniciatyvos „Menas mainais į mokslą“ metu surinktos lėšos skiriamos keturiems katedros studentams. 500 eurų vertės stipendijos įteiktos Dailės istorijos ir teorijos katedros magistrantams Andrei Urbelytei, Elitai Užuotaitėi, Tautvydui Petrauskui ir bakalaurantei Katerynai Kostenko • Vilniaus gatvėmis jau važinėja troleibusas, papuoštas Ukrainos vėliavos spalvomis bei saulėgražų žiedais. Tai VDA Grafinio dizaino I kurso studentės Mortos Vileikytės darbas, kuriuo ji kviečia palaikyti nuo karo bėgančius ar gimtinėje kovojančius ukrainiečius • Bendradarbiaujant su VDA Telšių rajono savivaldybės iniciatyva buvo sudaryta darbo grupė, kuri parengė 6 skirtingus siūlymus, skirtus sklypui, esančiam Telšiuose (Parko g. 15A), įveiklini. Tai gerai žinoma miesto teritorija už Žemaičių kaimo muziejaus greta Mas-

čio ežero. Minėtieji siūlymai – VDA Vilniaus fakulteto Architektūros katedros V kurso studentų Eksperimentinio projektavimo disciplinos (dėstytojai: doc. Romualdas Kučinskas, dr. Martynas Mankus) metu parengtos alternatyvos kaip šią teritoriją paversti puikiu turistų traukos centru: 1. Alkos pusiasalis. Muziejus ir rekreacija (autoriai: Lukas Sinica, Dovydas Sadocha, dėstytojai: doc. R. Kučinskas, dr. M. Mankus); 2. Amatai: kūrybinių dirbtuvių ir amatų kompleksas (autoriai: Aukšė Mikutytė, Vigilija Petrikenė, dėstytojai: dr. M. Mankus, doc. R. Kučinskas); 3. Meškos letena. Telšių medienos technologijų eksperimentinė laboratorija (TMTEL) (autoriai: Simonas Pundzius, Ramūnas Stankus, dėstytojai: dr. M. Mankus, doc. R. Kučinskas); 4. Sintetinis natūralizmas (neorganinis + organinis). Ekologijos mokslo centras (autoriai: Aušrius Aidukas, Agnė Tamkevičiūtė, Deira Virkštytė, dėstytojai: dr. M. Mankus, doc. R. Kučinskas); 5. Šaknys. Telšių miesto vertikalaus ūkio laboratorijos / rezidencijos (autoriai: Kotryna Bajorinaitė, Aurelija Kniukštaitė, Jonė Virbickaitė, dėstytojai: dr. M. Mankus, doc. R. Kučinskas); 6. Žemaičių uostas. Turizmo ir rekreacijos centras (autoriai: Danielė Ažuolaitė, Evelina Simonaitytė, Gedas Žiemelis, Augustinas Končius, dėstytojai: dr. M. Mankus, doc. R. Kučinskas). Šį mėnesį VDA studentų ir dėstytojų parengtos alternatyvos pristatytos Telšių savivaldybės vadovams, darbo grupės nariams, VDA atstovams, miesto gyventojams • VDA Anastazijos ir Antano Tamošaičių galerijoje „Židins“ nuo balandžio 26 d. veikia X respublikinio projekto „Skambinu, įsivaizduoju, piešiu“ dalyvių dailės darbų paroda. Parodos partneriai: „Ažuoliuko“ muzikos mokykla, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Vievo meno mokykla ir M. K. Čiurlionio namai •

Istorikas, buvęs VDA Dailėtyros instituto mokslo darbuotojas Kazys Misius apdovanotas G. Petkevičaitės-Bitės medaliu „Tarnaukime Lietuvai“ • Viešo aukciono būdu parduotas Vilniaus dailės akademijai priklausęs nenaudojamas pastatas Kaune, V. Sladkevičiaus g. 6. Už šį objektą gauta daugiau kaip 800 000 eurų •

LIETUVIŲ DAILININKAI

Tapytojas, skulptorius, grafikas Vincentas Smakauskas (1797 04 02–1876 02 19). XIX a. medžio graviūra